

מוזיקה בפישוט לשוני

חוברת מונחים בתחום המוזיקה בפישוט לשוני

החוברת הוכנה במסגרת פרויקט משותף
של אנשים הגרים במערך דיור בקהילה, אקים רחובות,
וסטודנטיות מהחוג להפרעות בתקשורת, אוניברסיטת תל-אביב

הפישוט הלשוני בוצע בתהליך תקני במסגרת קורס אקדמי
"הפרעות בתקשורת במעגלי החיים אצל אנשים עם מגבלות שכליות התפתחותית"

סגל הקורס: ד"ר סמדר פתאל וגב' טל אורון
החוג להפרעות בתקשורת, אוניברסיטת תל-אביב

הקורס בתמיכת קרן שלם

שנה"ל תשפ"ג

2023

[לעמוד הרשמי של החוברת <<](#)

שלום,

בעמודים הבאים יש הרבה מונחים בתחום המוזיקה.

מונחים הם מילים, ובחברת יש הסבר לכל מילה.

כל המונחים בחוברת הזאת הם מונחים שקשורים למוזיקה.

חלק מהמונחים הם מילים שאנחנו מכירים,

חלק מהמונחים הם מילים שאולי אנחנו לא מכירים.

ככה נלמד דברים חדשים על מוזיקה.

איך נדע איזה מונחים יש בחוברת?

בעמוד הבא יש "תוכן עניינים" שיעזור לנו,

רשומים בו כל המונחים, והעמוד של כל מונח.

תהנו!

תודה רבה לאנשים היקרים והחרוצים במערך הדיור בקהילה של אקים
ברחובות, שהיו שותפים לפרויקט ובקרים בתהליך הפישוט הלשוני. תודה
לסטודנטיות המקצועיות והחרוצות מהחוג להפרעות בתקשורת של
אוניברסיטת תל-אביב, תשפ"ג.

תודה לצוות הנפלא והמסור באקים רחובות ולסגל הקורס.

מיזם מילון נגיש הינו במימון וניהול של
קרן שלם – הקרן לפיתוח שירותים לאנשים עם מוגבלות ברשויות המקומיות.
בשיתוף עם משרד הרווחה והביטחון החברתי.

[קישור לאתר מילון נגיש](#)<<

תוכן עניינים

1	אירוויזיון
1	אלבום שירים
1	אֶקְפְּלָה
2	בית
2	בלדה
2	גיטרה
3	גיטריסט
3	דואט
3	דרבוקה
4	זמר
4	חברת שירים
5	טון
5	כינור
5	כלי נגינה
6	כלי נשיפה
6	להקה
6	לחן
7	מחול
7	מחזמר
7	מחרוזת שירים
8	מיקרופון

8	מלחין
8	מנגינה
9	מצעד להיטים
9	מקהלה
9	משורר
10	מתופף
10	סולו
10	עוצמה
11	פזמון
11	פלייליסט
12	פסטיבל
12	פסטיגל
12	קאבר
13	קונצרט
13	קצב
13	ראפר
14	רועש
14	רינגטון
14	ריקוד
15	רמקול
15	שֶׁאפֶּל
15	תווים
16	תזמורת

אירוויזיון

תחרות של שירים.
התחרות היא בין מדינות,
כל מדינה בוחרת נציג – זמר או זמרת או להקה.
הנציג מופיע עם השיר שלו בתחרות.
השירים הם בכל מיני שפות, לדוגמה: אנגלית, גרמנית, עברית.
ישראל זכתה כמה פעמים במקום ראשון באירוויזיון,
לדוגמה השיר "טוי" (Toy, שבעברית זה "צעצוע) של הזמרת נטע ברזילי זכה מקום ראשון.
יש אירוויזיון פעם בשנה, כל שנה עושים אותו במדינה אחרת.
אפשר לראות את האירוויזיון בטלוויזיה.

אלבום שירים

כמה שירים ביחד.
שומעים את השירים אחד אחרי השני.
בדרך כלל, כל השירים של אותו זמר או להקה.
לכל אלבום יש שם.
לדוגמה: האלבום "תתארו לכם" של הזמר שלמה ארצי.

אֶקְפֵּלָה

אֶקְפֵּלָה היא סוג של מוזיקה.
באֶקְפֵּלָה לא מנגנים.
באֶקְפֵּלָה אנשים עושים קולות עם הפה.
הקולות הם כמו כלי נגינה.

בית

בית במוזיקה זה חלק בשיר.
בבית יש כמה שורות של מילים.
בדרך כלל אחרי בית בשיר יהיה פזמון.
בכל בית בשיר יהיו מילים שונות מבית אחר בשיר.

בלדה

בלדה זה שיר.
השיר מספר סיפור.
בלדה היא שיר עצוב.
לדוגמה: השיר "בלדה לחובש" של הזמר יהורם גאון.

גיטרה

גיטרה היא כלי נגינה.
בגיטרה יש חוטים, קוראים להם מיתרים.
מנגנים על המיתרים עם האצבעות.
יש הרבה סוגים של גיטרות,
יש גיטרה שעושים אותה מעץ, ויש גיטרה שעושים אותה ממתכת.
כל גיטרה נשמעת קצת אחרת, ועושה צלילים אחרים.

גיטריסט

איש שמנגן בגיטרה.

קוראים לאיש כזה **גיטריסט** כי זה דומה ל**גיטרה**.

דואט

שני אנשים שעושים ביחד מוזיקה.

דואט יכול להיות שני זמרים שרים ביחד,

ודואט יכול להיות שני נגנים שמנגנים יחד,

לדוגמה: שני אנשים שמנגנים יחד על אותו פסנתר.

דרבוקה

דרבוקה היא כלי נגינה כמו תוף.

מנגנים על דרבוקה עם שתי הידיים.

הרבה אנשים בישראל, ואנשים במדינות ערביות, מנגנים בדרבוקה.

זמר

זמר זה מישהו ששר.
בדרך כלל, זה מישהו שיודע לשיר טוב ויפה.
לשיר זו יכולה להיות עבודה.
לשיר זה יכול גם להיות בשביל הכיף, ולא בשביל עבודה.
בדרך כלל זמר שר בהופעה או באירוע או בתחרות.
לדוגמה: עדן בן-זקן, חנן בן-ארי.

חוברת שירים

בחוברת שירים יש דפים עם מילים של שירים.
בדרך כלל בכל דף יש שיר אחד.
לפעמים יש בחוברת גם תוים, בשביל לנגן את השיר.
לפעמים משתמשים בחוברת אם רוצים ללמוד שירים חדשים.
משתמשים בחוברת אם רוצים לשיר במסיבה או באירוע,
מחלקים לכל אחד חוברת שירים,
ואז אפשר לשיר כולם ביחד.
החוברת עוזרת לכולם לשיר את כל המילים.
לדוגמה: במסיבת חג חנוכה, מחלקים לכולם חוברת שירים של חנוכה.

טון

טון זה הבדל שאנחנו שומעים בין צלילים שונים.
ההבדל הוא בגובה של הצליל,
הטון של הצליל יכול להיות גבוה או נמוך
(כלומר הטון של הצליל הוא לא חזק או חלש, לזה קוראים עוצמה).
לדוגמה: אישה מדברת בטון גבוה. ילד קטן גם מדבר בטון גבוה.
איש מדבר בטון נמוך.

כינור

כינור הוא כלי נגינה קטן.
בכינור יש חוטים, קוראים להם מיתרים.
בכינור יש מקל שמנגנים איתו על המיתרים, קוראים למקל הזה קשת.
צד אחד של הכינור מחזיקים ביד,
צד שני של הכינור שמים על הכתף.

כלי נגינה

משהו שאפשר לנגן בו.
משתמשים בכלי נגינה כדי לעשות מוזיקה.
יש הרבה סוגים של כלי נגינה,
לכל כלי נגינה יש סוג אחר של צלילים.
בכל כלי נגינה מנגנים בצורה אחרת,
לדוגמה: תופים – מנגנים עם מקלות או עם הידיים, פסנתר – מנגנים עם האצבעות, כינור – מנגנים עם מקל
שנקרא קשת.

כלי נשיפה

סוג של כלי נגינה.

יש הרבה כלי נגינה כאלה, לדוגמה: חליל, חצוצרה, קלרינט.

אלה כלי נגינה שמנגנים בהם עם הפה.

מוציאים אויר מהפה לתוך כלי הנגינה, ואז יוצא צליל.

קוראים לזה כלי **נשיפה** כי **לנשוף** זה להוציא אויר מהפה

(נשיפה ולנשוף זה מילים דומות).

להקה

כמה אנשים ששרים ומנגנים ביחד.

בלהקה יכולים להיות כלי נגינה שונים,

לפעמים יש בלהקה הרבה כלי נגינה, ולפעמים יש מעט כלי נגינה.

לפעמים יש בלהקה זמר אחד, ולפעמים יש כמה זמרים.

לפעמים להקה עושה הופעות באולם אן מופיעה בטלוויזיה.

לדוגמא: להקת שלושה, להקת כוורת, להקת התקווה 6.

לחן

לחן זו מנגינה.

לחן זו רק המנגינה של השיר, בלי המילים.

יש לחן בשירים, ולחן יכול להיות גם בסוגים אחרים של מוזיקה,

לדוגמה: כשמנגנים על פסנתר, יד ימין מנגנת את הלחן על הפסנתר.

מחול

מחול זה סוג של ריקוד.
בדרך כלל במחול יש מוזיקה (אבל לא תמיד).
יש כל מיני סוגים של מחול.
בכל סוג של מחול עושים תנועות אחרות עם הגוף.

מחזמר

סרט א הצגה עם שירים.
במחזמר יש סיפור עם מוזיקה ושירים.
השחקנים במחזמר שרים ורוקדים.
לדוגמה: יש מחזמר מפורסם שקוראים לו מלך האריות.

מחרוזת שירים

שומעים כמה שירים אחד אחרי השני.
השירים דומים אחד לשני א שירים באותו נושא,
לדוגמה: שירים של יום הולדת א שירים של חג חנוכה.
קוראים לזה מחרוזת שירים כי **מחרוזת** זו **שרשרת**, ושומעים את השירים אחד אחרי השני כמו שחרוזים
מסודרים אחד אחרי השני בשרשרת.
אפשר לקרוא גם על מושג דומה - פלייליסט

מיקרופון

מכשיר שמחברים לחשמל ומחזיקים ביד.
מדברים אן שרים, והמיקרופון הופך את הקול להיות יותר חזק.
משתמשים במיקרופון באירועים אן בהופעות.
משתמשים במיקרופון כדי שאנשים ישמעו טוב יותר,
גם מי שעומד רחוק יכול לשמוע טוב יותר ככה.

מלחין

איש שכותב מנגינה לשירים.
קוראים לו **מלחין** כי זה דומה למילה **לחן**,
ולחן זו מנגינה.

מנגינה

מנגינה היא מוזיקה בלי מילים.
מנגינה היא הרבה צלילים ביחד.
בשיר - הזמר שר את המילים, **והמנגינה** היא מכלי נגינה אן מקולות של זמרים אחרים.
בדרך כלל המנגינה מתאימה לשיר,
לדוגמה בשיר עצוב המנגינה היא איטית,
ובמסיבה יש שירים עם מנגינה מהירה.

מצעד להיטים

תחרות של שירים.

אנשים בוחרים שירים שהם אוהבים.

שומעים את השירים האלה ברדיו או בטלוויזיה.

שומעים את השירים לפי סדר -

השיר הכי טוב יהיה אחרון.

מקהלה

כמה זמרים שרים ביחד.

הזמרים שרים את אותו שיר.

במקהלה יש לזמרים תפקידים שונים, כמו בהצגה.

הזמרים יכולים לשיר מילים שונות,

הזמרים יכולים לשיר צלילים שונים (לדוגמה, זמר אחד שר בטון גבוה, וזמר אחר שר בטון נמוך).

משורר

איש שכותב את המילים של השיר

קוראים לו **משורר** כי זה דומה למילה **שיר**

מתופף

איש שמנגן בתוף.

קוראים לאיש כזה **מתופף** כי זה דומה למילה **תוף**.

סולו

פעילות שעושים לבד.

סולו במוזיקה זה לנגן לבד אן לשיר לבד.

עוצמה

עוצמה זה איך שומעים צליל.

אפשר לשמוע צליל בקול חזק או בקול חלש

לדוגמה קול חזק זה כמו לצעוק,

קול חלש זה כמו להגיד סוד בשקט.

פזמון

פזמון הוא חלק בשיר.
בדרך כלל לפזמון יש מילים ומנגינה שקל לזכור.
פזמון חוזר בדיוק אותו דבר כמה פעמים בשיר.
לדוגמה, בשיר 'מי שמאמין' הפזמון הוא:
מי שמאמין לא מפחד
את האמונה לאבד
ולנו יש את מלך העולם
והוא שומר אותנו מכולם.
לחלק אחר בשיר קוראים "בית".

פלייליסט

בעברית קוראים לזה "רשימת האזנה",
כי פלייליסט זאת רשימה של שירים שמאזינים (מקשיבים) להם.
בוחרים שירים שאוהבים,
ושומעים את השירים אחד אחרי השני.
שומעים את השירים בפלאפון או בטלוויזיה.
אפשר להכין פלייליסט לבד או להשתמש בפלייליסט שמישהו אחר הכין.
אפשר לקרוא גם על מושג דומה – מחרוזת שירים

פסטיבל

מסיבה גדולה עם הרבה פעילויות.
לכל הפעילויות יש את אותו נושא,
לדוגמה: בפסטיבל רוק, יש הרבה הופעות של זמרים ששרים מוזיקה מסוג רוק.
לפעמים פסטיבל הוא בחינם ולפעמים צריך לקנות כרטיסים.

פסטיגל

פסטיגל הוא הצגה עם מוזיקה (מחזמר).
הפסטיגל מתקיים כל שנה בישראל בחג חנוכה.
בכל שנה הסיפור והשירים של ההצגה שונים משנה שעברה.
בפסטיגל מופיעים זמרים מפורסמים ושחקנים מפורסמים,
לדוגמה: נועה קירל, סטטיק, שחר חסון.
הפסטיגל מופיע באולם גדול, וצריך לקנות כרטיסים הרבה זמן לפני חנוכה.

קאבר

קאבר זה שיר.
זמר שר שיר של זמר אחר.
דוגמה: השיר רסיסים הוא שיר של הזמר רביב כנר, אבל אייל גולן גם
שר את השיר רסיסים. אייל גולן שר קאבר לשיר רסיסים.
לפעמים קאבר דומה לשיר שהיה בהתחלה (במקור),
לפעמים קאבר שונה מהשיר שהיה בהתחלה, לדוגמה בקצב של השיר.
קאבר היא מילה בשפה האנגלית, ובעברית זה "כיסוי"
(באנגלית: cover).

קונצרט

קונצרט זה הופעה של מוזיקה.

בקונצרט יש אנשים שמנגנים בכלי נגינה שונים (לדוגמה: חליל, כינור, חצוצרה, פסנתר).

בקונצרט יכולים להיות גם אנשים ששרים (זמר אחד או כמה זמרים).

בדרך כלל הקונצרט יהיה באולם, וצריך לקנות כרטיסים.

מושגים שקשורים: מקהלה, תזמורת

קצב

קצב זה אם משהו קורה מהר או לאט

קצב של מוזיקה זה אם מנגנים את המוזיקה מהר או לאט.

כששומעים מוזיקה אפשר למחוא כפיים לפי הקצב.

קצב יכול להיות בעוד דברים, לדוגמה: קצב של ריקוד או קצב של הליכה.

ראפר

ראפר הוא זמר.

הזמר שר סוג של מוזיקה שקוראים לה **ראפ**.

בשיר ראפ יש הרבה מילים.

ראפר שר מהר את המילים.

בדרך כלל ראפר ממציא שם חדש במקום השם האמיתי שלו.

לדוגמה: הראפר סטטיק, השם האמיתי של סטטיק זה לירז רוסו.

הראפר טונה, השם האמיתי של טונה זה איתי זבולון.

רועש

קול חזק מידי.

לפעמים קול חזק מפריע לשמוע דברים אחרים מסביב.

לפעמים קול חזק יכול לכאוב באוזניים, וזה לא בריא.

לפעמים באירועים אן הופעות יש מוזיקה רועשת, כלומר חזקה מידי,

ואז כדאי לשים אטמי אוזניים בשביל להגן על האוזניים.

רינגטון

מנגינה בפלאפון.

שומעים את המנגינה כשהפלאפון מצלצל.

כל אחד יכול לבחור את המנגינה שהוא רוצה בפלאפון שלו.

אפשר לבחור כמה מנגינות שונות.

ריקוד

בריקוד אנשים זזים לפי המוזיקה.

בשיר מהיר אנשים זזים מהר.

בשיר איטי אנשים זזים לאט.

אפשר לרקוד בכל מיני מקומות, לדוגמה בחוג אן במסיבה אן בבית

רמקול

מכשיר ששומעים בו מוזיקה אן דיבור.
משתמשים ברמקול בשביל לשמוע מוזיקה חזק יותר.
ככה אפשר לשמוע את המוזיקה טוב יותר.

נְשֶׁאֶפֶל

נְשֶׁאֶפֶל זה משהו שאפשר לעשות עם רשימה של שירים (פלייליסט).
מערבבים את הסדר של השירים.
אפשר לעשות נְשֶׁאֶפֶל בפלאפון אן בטלויזיה אן במחשב.
לדוגמה: אנחנו שומעים שיר שאנחנו אוהבים בפלאפון, ואחריו
שומעים שירים אחרים.
נלחץ על כפתור נְשֶׁאֶפֶל במסך של הפלאפון, וככה נשנה את הסדר של השירים, והשיר שאנחנו אוהבים יהיה
עכשיו בסוף.

תווים

תווים הם סימנים של מוזיקה.
כל תו הוא סימן של צליל אחר.
תווים הם כמו האותיות של המוזיקה,
משתמשים בהרבה אותיות ביחד כדי לכתוב מילים ומשפטים,
משתמשים בהרבה תווים ביחד כדי לכתוב מנגינה.
לכל מנגינה יש את התווים שלה.

תזמורת

קבוצה של אנשים שמנגנים ביחד.

בתזמורת יש נגנים ומנצח.

המנצח אומר לנגנים מתי לנגן,

המנצח אומר לנגנים איך לנגן (לדוגמה, לנגן לאט או מהר).

הנגנים מנגנים בכלי נגינה שונים (לדוגמה: כינור או חצוצרה)

לפעמים יש בתזמורת הרבה כלי נגינה, ולפעמים יש בתזמורת מעט כלי נגינה.

קרדיטים

הפישוט הלשוני בוצע במסגרת בקורס האקדמי – "הפרעות בתקשורת במעגלי החיים אצל אנשים עם מוגבלות שכלית התפתחותית".

סגל הקורס: ד"ר סמדר פתאל וגב' טל אורון, החוג להפרעות בתקשורת, אוניברסיטת תל-אביב, שנה"ל תשפ"ג.

המושגים בפישוט לשוני הוכנו במסגרת פרויקט משותף של אנשים הגרים במערך דיור בקהילה, אקים רחובות וסטודנטיות מהחוג להפרעות בתקשורת, אוניברסיטת תל-אביב.

הקורס בתמיכת קרן שלם

שם המונח	פישוט לשוני בוצע על ידי
אִירוֹנְיָזִיּוֹן	מאי אבודרהם, יעל יופה, טל אורון
אלבום שירים	חן קורדובה, נועה ארד חדד, טל אורון
אָקֶפְלָה	אלה צינר, רחל יוסקוביץ, טל אורון
בית בשיר	הילה גרינבאום, מעיין שלף, שירי מלמד, טל אורון
בלדה	רבקי עזרקוביץ', יעל מצגר, טל אורון
גיטרה	טליה לוי, נעה קליון, טל אורון
גיטריסט	אפרת כהן, נחמי יעקבי, טל אורון
דואט	אלישבע לדרמן, שירה קרויזר, טל אורון
דרבוקה	אלה צינר, רחל יוסקוביץ, טל אורון
זמר	שני כהן, יובל ראז, חנה מינדי פריד, רחל פרדמן, טל אורון
חוברת שירים	שיר דליהו, סתיו בן חיים, טל אורון
טון	חן קורדובה, נועה ארד חדד, טל אורון
כינור	חנה מינדי פריד, רחל פרדמן, טל אורון
כלי נגינה	סטודנטיות מסלול מבח"ר ומסלול רגיל, תשפ"ג
כלי נשיפה	יהודית לוי, גולדי וייס, טל אורון
להקה	בת שבע רדונסקי, חנה מקלב, טל אורון

שם המונח	פישוט לשוני בוצע על ידי
לחן	יעל ליכט, אופיר מסנברג, טל אורון
מחול	עדי עזריה, שירה בן אסא, טל אורון
מחזמר	רבקה זהבי, עמוס תרון, לובה דבורקין, אמילי יעל, אור חסאן, טל אורון
מחרוזת שירים	תמר נוישטט, רחל משי זהב, אלה צינר, רחל יוסקוביץ, טל אורון
מיקרופון	טליה לוי, נעה קליין, טל אורון
מלחין	דבורה לוי, אפרת קנר, טל אורון
מנגינה	יוכבד גולדשטיין, הוצלר חיה, טל אורון
מצעד להיטים	לידיה רויזמן, מאיה דנין, טל אורון
מקהלה	יהודית לוי, גולדי וייס, טל אורון
משורר	אפרת כהן, נחמי יעקבי, טל אורון
מתופף	אלישבע לדרמן, שירה קרויזר, טל אורון
סולו	שיר צבאן, טל חיון, טל אורון
עוצמה	בת שבע רדונסקי, חנה מקלב, טל אורון
פזמון	יעל ליכט, אופיר מסנברג, לובה דבורקין, אמילי יעל, אור חסאן, טל אורון
פלייליסט	תמר נוישטט, רחל משי זהב טל אורון
פסטיבל	ג'ואנה זולחיאן, לירון מעודה, טל אורון
פסטיגל	אריאל סקה, בר קאופמן, טל אורון
קאבר	רבקי עזרקוביץ', יעל מצגר, ריבה סלבוט, רוני סופר, טל אורון
קונצרט	אריאל סקה, בר קאופמן, טל אורון
קצב	רבקה זהבי, עמוס תרון, בת שבע רדונסקי, חנה מקלב, טל אורון
ראפר	רבקי עזרקוביץ', יעל מצגר, טל אורון
רועש	שני כהן, יובל ראז, טל אורון
רינגטון	שיר צבאן, טל חיון, רעות זיו, רקפת מועלם, טל אורון

שם המונח	פישוט לשוני בוצע על ידי
ריקוד	אסתר פולק, עדינה פריימן וטל אורון
רמקול	הילה גרינבאום, מעיין שלף, שירי מלמד, טל אורון
שָאפֶל	מאי אבודרהם, יעל יופה, טל אורון
תווים	סטודנטיות מסלול מבח"ר ומסלול רגיל תשפ"ג, טל אורון
תזמורת	לידיה רויזמן, מאיה דנין, טל אורון